

# Cesta pacienta s migrénou

## českým zdravotním systémem

„Přesto, že je migréna velmi častým onemocněním, potýkají se mnozí pacienti s celou řadou překážek, které jim komplikují přístup ke správné diagnostice a léčbě. Podívejte se, jaké bariéry jim stojí v cestě a jak by vlastně měla ona ideální cesta pacienta s migrénou českým zdravotním systémem vypadat. Snažíme se o to, aby se stala realitou.“

Vaše *Migréna-help*

Zpracovaly Migréna-help  
a Medical Tribune



### Jak vypadá ideální cesta?

#### Pacient

- Snaží se rozpoznat **spouštěče** atak migrény a eliminovat je
- Vede si migrenózní **deník**
- Umírněně užívá **antimigrenika** a volně dostupné léky
- Při akutním záchvatu pobývá v **tiché a zatemněné místnosti**, je-li to možné
- Spolupracuje s ošetřujícím lékařem a dodržuje **stanovenou léčbu**
- Je v kontaktu se svou **pacientskou organizací**

#### Praktický lékař

- Provádí základní **diagnostiku** migrény
- **Nepodceňuje** pacientovy potíže
- Předepisuje léky na **akutní léčbu** migrény
- Předepisuje léky **proti zvracení** a nevolnosti
- Edukuje pacienta ohledně vedení **migrenózního deníku**
- Varuje pacienta před nebezpečím **nadužívání** akutní léčby
- Pokud je frekvence atak častější než 4/měsíc nebo pokud se nedaří najít účinnou akutní léčbu, odesílá pacienta k **ambulantnímu neurologovi**

#### Ambulantní neurolog

- Provádí **vyšetření** zobrazovacími metodami – EEG a magnetickou rezonancí
- Optimalizuje **akutní léčbu** záchvatů
- Varuje pacienta před nebezpečím **nadužívání** akutní léčby
- Nasazuje a vyhodnocuje **konvenční preventivní léčbu**
- **Poučí** pacienta, že efekt léčby nenastane ihned a na 100 % (zlepšení spolupráce pacienta)
- Při neuspokojivých výsledcích odesílá pacienta do **Centra pro léčbu bolesti hlavy**
- Dodá Centru **souhrnnou zprávu** o průběhu onemocnění a dosud prodělané léčbě a její efektivitě

#### Centrum pro léčbu bolesti hlavy

- Poskytuje **specializovanou péči** pacientům, u kterých se na běžných pracovištích nepodařilo snížit zátěž migrény na jejich život
- Poskytuje moderní **inovativní léčbu** migrény
- **Spolupracuje** jak s neurology, tak s praktickými lékaři i specialisty jiných oborů
- Centra jsou dostupná rovnoměrně **ve všech regionech ČR** a mají dostatečné personální **kapacity**
- Centra mají dostatečné **rozpočty** jak pro stávající, tak pro nové pacienty a uzavřeny **smlouvy** se všemi pojišťovnami



### Jaké jsou aktuální překážky?

#### Na straně pacienta:

- **Nevyhledá** včas odbornou **pomoc** (podceňuje své potíže, stydí se za ně, nemá dobré zkušenosti s lékaři)
- **Nedodržuje léčbu** (zejm. konvenční preventivní z důvodu výskytu nežádoucích účinků či neúčinnosti)
- **Nadužívá** antimigrenika či volně prodejné analgetika
- Nevede si migrenózní **deník**
- Neví o existenci **pacientské organizace**

#### Na straně praktického lékaře:

- **Podceňuje** závažnost migrény
- **Nesprávně diagnostikuje** migrénu
- **Needukuje pacienta** o potřebě poznání spouštěčů atak migrény a nezbytnosti úpravy životního stylu
- Nevaruje pacienta před **nadužíváním** akutní medikace
- **Neodešle pacienta** k ambulantnímu neurologovi

#### Na straně ambulantního neurologa:

- Proveďte opožděnou nebo **nesprávnou diagnostiku** migrény
- **Nezajistí** doprovodná **vyšetření** včetně konzultace s jinými odborníky
- Nevaruje pacienta před **nadužíváním** akutní medikace
- **Neindikuje** konvenční **preventivní léčbu**/indikuje ji s chybami
- **Neodešle** pacienta včas do **Centra** pro léčbu bolesti hlavy
- **Nedodá** souhrnnou **zprávu** pro Centrum s informacemi potřebnými pro indikaci inovativní profylaktické léčby
- **Nedostatečná dostupnost** ambulancí v některých regionech
- Dlouhé **čekací lhůty**

#### Na straně Center:

- Dlouhé **čekací lhůty**
- **Nerovnoměrné rozložení** Center v regionech a nerovnoměrné personální kapacity
- **Neuzavřené smlouvy** se všemi pojišťovnami a **nedostatečné rozpočty** v rámci jednotlivých Center

#### Na straně systému:

- **Přísné podmínky** pro podávání anti-CGRP léčby – až po selhání dvou klasických profylaktik
- **Nemožnost switche** pro neúčinnost z jedné anti-CGRP léčby na druhou v rámci úhrady
- Chybějící úhrada některých **inovativních léků** (gepanty)
- Chybějící úhrada některých **triptanů**

# Cesta pacienta s migrénou



## Pacient

Spolupracuje s **lékařem**, dodržuje léčbu a režimová opatření.

Je v kontaktu s **patientskou organizací**.



## Praktický lékař

**Diagnostikuje** migrénu a předepisuje **akutní medikaci**.

Pokud jsou ataky migrény častější než 4/měsíc, odesílá pacienta k **neurologovi**.



## Ambulantní neurolog

Nasazuje konvenční **preventivní léčbu** a vyšetřuje zobrazovacími metodami.

Je-li léčba neúčinná, odesílá pacienta do **Centra pro léčbu bolesti hlavy**.



## Centrum pro léčbu bolesti hlavy

Je určeno pro pacienty, u nichž se na běžných pracovištích nepodařilo **snížit zátěž migrény na jejich život**.

Poskytuje moderní **inovativní léčbu** migrény.



## Patientská organizace

Poskytuje pacientům **informační a poradenský servis**.

**Podporuje** pacienty v jejich životě s nemocí a **hájí jejich práva**.

Ambulantní neurolog

Centrum pro léčbu bolesti hlavy

Praktický lékař

Pacient

## Co nám o cestě pacienta s migrénou říkají průzkumy?

- **Lidé čekají roky na diagnózu:** Počet specialistů, které pacient navštívil, než mu byla stanovena konečná diagnóza migrény, je u 43 % tázaných 2–3 specialisté, u 11 % více než čtyři. (*Dostupnost léčby migrény, 2022*)
- Doba od stanovení diagnózy **do nasazení první léčby je dlouhá:** 52 % tázaných čekalo zhruba 1 rok, 24 % 2–5 let, 24 % více než pět let. (*Dostupnost léčby migrény, 2022*)
- Třetina pacientů někdy **odkládala vyhledání lékařské pomoci** nebo se jí vyhýbala, protože se za svoji migrénu dotyční styděli. (*Migréna vs. stigma, 2024*)
- Dvě třetiny pacientů narážejí na **odklady a nepochopení ze strany zdravotnického personálu**, což komplikuje jejich přístup k účinné léčbě. (*Migréna vs. stigma, 2024*)
- 39 % tázaných trpělo **nežádoucími účinky** z důvodu léčby migrény. (*Socioekonomické dopady migrény, 2022*)
- Více než 70 % uživatelů služeb Migréna-help **zvládá díky této organizaci svou nemoc lépe** než dříve. (*Přínos organizace Migréna-help, 2023*)

Průzkumy realizovala organizace Migréna-help mezi více jak 2 500 respondenty s migrénou.



Migréna-help

